



Õige talv tuli märtsis

■ “Ega Tali taeva jää!” muheles Arno lennukist väljudes.

Seda, et päris märtsi lõpul saame näha klassikalist talvemaastikku, ei uskunud keegi. Paks lumi tuli maha varsti pärast astronoomilise kevade välja kuulutamist, õnneks vaid paariks päevaks. Ja suveajale läksime rõõmsalt üle päikese kevadises säras.

Soe ja sajune

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis ilmaandmed kokku said võetud, selgus, et ka paastukuu oli väga soe: 0,4 kraadiga tervelt 3,6 püga lora kõrgem pikaajalisest keskmisest ehk normist. Kõige soojem oli endiselt saartel (Vilsandil 2,0°, Sõrves 1,8°), tunduvalt jahedam Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas -0,5°).

Kuna esimene kümmepäevak oli normist neli ja pool kraadi soojem ja üksikute päevade küündisid pärastlõunased maksimumid 10 kraadini, pole mingi ime, et vähenegi lumi sulas pea kõikjal.

Teisel dekaadil oli ilm sama soe, keskmisest isegi soojem ning sadas kõike – lörtsi, lund, vihma. Kuu lõpukolmandik oli ilmastiku poolest põnev, sest ilmataat tegi järjekordselt ühe sagedase kevadise vingerpussi – kattis maa paksu lumega. Kõige suurem lumikatte paksuse juurdekasv mõndeti Põlvamaal (Ahjal ööpäevaga 34 cm!).

Rahvast huvitas, kas taolised valged lihavõtted on meie maal haruldased. Et tegu on liikuvate pühadega, siis on ka selleaegne ilm väga muutlik. (Munapäühad langevad teatavasti 22. märtsi ja 25. aprilli vahele.)

Tänavu tulid jänkud väga vara, viimati oli esimene ülestõusmispüha 23. märtsil ülikaugel 1913. aastal ja järgmist pole ette näha enne 2050. aastat! Sestap oli pühade aegu maa valge suures osas Euroopast.

Mõnel pühal, mis sattunud aprillikuusse, on õhutemperatuuriks mõõdetud päris suvised näidud (23. aprillil 2000 Tartus 21°), märtsi üks külmemaid päevi sattus aga tänavusele pühale (Tartus +1,1°). Lumi on maas olnud viimase kahekümne aasta seitsmel ülestõusmispüha hommikul.

Sadameid tuli tänavusel paastukuu päris palju. Näiteks Tartus on rohkem sadanud poole sajandi kestel vaid 1990. ja 1995. a. Võru sai seekord üle kolme korra taevast vett enam kui keskmiselt ehk 78 mm. Haapsalu kant oli kõige kuivem (Lääne-Nigulas 51 mm). Eesti riik sai keskmiselt niisutatud 63 mm jagu (225% normist). Aga märtsi loetakse kõige kuivemaks kuuks! Vast pole kevadist pöuda karta.

Märtsiga said otsa ka talvisemad kuud. Kui rehkendada talveks periood detsember–märts, siis oli Eesti keskmine õhutemperatuur 0,5° vist

kõigi vaatlusaastate kõrgeim (norm – 4,9°). Teine huvitav tõik on see, et läinud märts oli terake külmem isegi detsembrist ja veebruarist!

Selget päeva nägime paastukuu vähem kui mitmel viimasel aastal (Tartus 94 tundi normikohase 124 asemel). See-eest nägid (kuulsid) otepäälased 26. märtsi öösel välja ja pauku.

Ilmast mujal...

Kuu algus oli Lääne-Euroopas maruline – Emmaks kutsutud tormis ulatusid tuuleiilid kuni 60 meetrini sekundis. Kui tuuled tõid meie maailmajaos vihma ja lund-lörtsi, siis Aasias kannatasid inimesed liivatorimide ja sudu läbi. Korealased kirusid hiinlasi, kelle maalt tulnud tolmupilved olevat paksult mürkained täis!

...ja muiste

1908. a märts oli Tartus jahe (-4,0°) ja kuivapoolne (20 mm). Lund oli maas ligi 40 cm, Emajõe kattis paks jää.

Viljandimaalt. Talv on kõva, külma on küllalt ja teed on head. Et talve pikemalt viibivat kardetakse, siis on põhu puuduse kartus nii mõnegi põllumehe pöues. Teatavasti jäi mullu suure vihma pärast hulga heinu tegemata.

AIN KALLIS